

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26 I.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:

Pol. in gosp. društvo

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.

Lisi

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 10.000

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25.

Posamezna številka 1000 kron

Leto IV.

Dunaj, 27. avgusta 1924.

Št. 35.

Po londonski konferenci.

Londonska konferenca je končana, ni se vršila zastoj. Med zavezniki in Nemčijo je prišlo do poravnave kljub težkočam in zaprekam zadnjih dni konference. Mislilo se je, da se bo konferenca na vprašanju vojaške izpraznitve Porurja razbila, a Nemci so se prepričali, da so si zavezniki v tem vprašanju edini, in popustili. Sprejet je bil francoski predlog, po katerem se izprazni Porurje v teku enega leta, to je do 15. avgusta 1925. Ob slovesu so Nemci izrazili željo, da bi se izvršila izpraznitev še pred določenim rokom; za skorajšnjo izpraznitev so tudi Angleži, ako se bo Nemčija držala podpisane pogodbe. Mogoče in skoro gotovo je, da bo šla tukaj Francija Nemčiji na roko, vendar zavisi to v prvi vrsti od Nemčije same, kako bo izpolnjevala obveznosti in ako ne bo dala povoda, da se zasenedo ozemlje obdrži do določenega časa ali še dalje. Francozi in Belgijci se bodo z izpraznitvijo žurili tudi vsled tega, ker jih stane mnogo denarja.

K rešitvi reparacijskega vprašanja in sporazuma v Londonu ni prišlo brez velikih težkoč in zaprek. Že ena taka konferenca se je vršila v Londonu brez uspeha vsled Poincaréjeve nepopustljivosti. Posledica te konferenice je bila zasedba Porurja in še večji odpor Nemčije proti plačevanju reparacij. Medtem so došli na vlado na Francoskem in Angleškem drugi možje, ki so konferenco sklicali in uspeli. Tukaj se ne more govoriti o zmagovalcih in premagancih, ker so popuščali v toliko vsi, da je zmagal razum.

Francozi na reparacijah sicer niso popustili nič, zato pa so dovolili druge olajšave in ugodnosti. Nemci so dosegli izpraznitev Porurja, ukinitve francosko-belgijske železniške uprave in izpraznitev krajev izven Porurja, ki se je tačas že pričela. To so uspehi, ki se ne smejo podcenjevati, ker Porurje ravno vsled

tega gospodarsko ni moglo uspevati. Dalje so dosegli amnestijo, in sankcije se smejo uveljaviti samo tedaj, ako posebno razsodišče ugotovi preišljene prestopke. Glavno pa je, da se vzpostavi gospodarska in prometna enotnost ter neodvisnost.

Herriot je bil o povratku v Pariz viharno sprejet in iz tega se sklepa, da bo gotovo dobil v parlamentu potrebno večino za ratifikacijo londonskega pakta. Drugače je z dr. Marksom. Nacijonalcu mu niso pripravili preveč častnega sprejema, oni odklanjajo pogodbo. Naloga nemške vlade in strank je sedaj, da pridobijo narod zato, da bo londonski pakt odobril. Naloga je težka vsled stališča nacijonalcev. Ako odkloni pakt narodno zastopstvo, ki se sestane dne 22. t. m., bo odločal narod sam potom ljudskega glasovanja, državni zbor se razpusti in razpišejo se nove volitve. Vlada potrebuje dvetretjinsko večino za tri zakonske predloge, in sicer o notni banki, industrijskih obveznicah in železnicah. Iti bo morala do skrajnosti, ker ne more prevzeti ona kot taka in tudi narod sam odgovornosti, da bi ostala srednja Evropa še dalje ognjišče diplomatskih zapletljajev in gospodarske zmede. Nemčija je morala podpisati verzajski mir, ki ji nalaga težko breme 132 milijard zlatih mark odškodnine. Londonski pakt reparacijske svote sicer ni znižal, pač pa je Dawesov načrt pot, ki bo Nemčiji plačila vsaj omogočil, da se izvleče enkrat iz tega gospodarskega prepada, v katerem je padla po lastni krivdi.

Nad uspešnim zaključkom londonskih pogajanj se more veseliti poleg udeleženi držav tudi cela Evropa. Rešitev tega najkočljivejšega vprašanja pomeni gospodarski in politični odmor.

Bratje in sestre ne spite!

Zvečer ob mraku pa prihajajo Pliberčani dobre volje nazaj. Tako so navdušeni in tako merijo cesto na široko, da jim je vedno še prozka. Dajejo pa svojemu vinskemu navdušenju tudi dosti duška in vpijejo in pojejo, da se vse tresce.

Take lepe reči sem slišal o Pliberčanih in sem rekel sam pri sebi: vidiš, Jur, tako se tudi ti lahko razveseliš in obhajaš svoj god bolj veselo in navdušeno kakor v dolgočasnih Podlescah! Pa sem se tisti dan tudi jaz napotil kar za Pliberčani tam po cesti proti Jugoslaviji. Pliberčani so bili zelo žejni in se jim je zato hudo mudilo h Kralju, jaz pa sem že od rojstva bolj počasen pri nogah, zato sem jo kar bolj počasno pobiral za njimi in si mislil: ej ljubi moj Kralj, saj mi tako ne uideš!

Pliberška gospoda jo je mahnila hitro po cesti dalje, jaz pa, ki sem bolj kártnertreu, sem hotel obiskati še kako koroško gostilno in sem jo zavil k Sonvirtovi mamki. Spoznali so me, da sem Rutarjov Jur, pa me niso spustili naprej. Povnala sva in marnvala, da nama je čas hitro potekal. Mrak je že skoraj bil, ko sem se poslovil od prijazne ženke in jo mahnil gor proti Kralju. Pa nisem prišel daleč. Kaj pa je bilo? Cesta je bila polna Pliberčanov, ki so se že vračali precej obloženi z alkoholom v glavi. Ker alkohol, ki je že v glavi, ni v nobeni državi podvržen carini, so jih jugoslovanski financarji pustili lepo naprej in še prijazno so jih

Prvi koroški evharistični shod v Dobrli vasi.

Evharistični shod je minul. Priznati moramo: Bil je zares veličasten.

Po tridnevnih, ki so se vršile poprej po posameznih farah dobrolske in pliberške dekanije in bile obenem tudi nekaka obnova lanskega misijona, se je ljudstvo temeljito pripravilo na izredno slavlje. V Dobrli vasi sami je bila tridnevna izvrstno obiskana, spovednice naravnost oblegane.

V soboto je došel v Dobrlo vas s popoldanskim vlakom delegat mil. g. knezoškofa, preč. g. stolni korar Schader iz Celovca, katerega je na dobrolski postajici sprejela slovesno domača duhovščina z drugimi svetnimi korporacijami vred. Zvečer so na bližnjih ter daljnih hribih in gorah zažareli številni kresovi. Gromenje topičev se je razlegalo po vsej dolini v pozdrav evharističnemu zveličarju.

V nedeljo je že zgodaj zjutraj začel rositi dež. Pozneje je malo ponehal; okrog desetih pa je naravnost lilo iz neba. Kljub temu pa so prihajale od vseh strani ogromne množice. Skoro iz vseh far dobrolske in pliberške dekanije so došle procesije. Veličastna je bila posebno procesija iz Žel. Kaple, ki je štela kakih tisoč ljudij, in ona iz Šmihela z okrog osemsto romarji. Iz vseh krajev Koroške: od onstran Drave, iz Roža, celo iz daljne Zile so prihiteli verniki, tako da je bila zastopana res vsa Koroška. Še iz Skočidola je prišla procesija s 70 romarji, na čelu jim vrli g. župnik Ulbing.

Dobrlo vas je ta dan izgledala res kakor pravi vrt. Nič manj kot petnajst slavolokov je pozdravljalo z raznimi primernimi napismi Zveličarja v presv. Evharistiji. Posebno lepo in okusno je bil napravljen glavni slavlok pod Bruggerjem z bliščečo monstranco iz cvetic na vrhu, ter oni pod vaškim klancem. Večino slavolokov so postavili domači farani, ostale

vabili: le pridite še! Samo enega pliberškega možakarja so nekaj zahaklali. Ta mož je bil ob času plebiscita kakor sam hudobec hud na Jugoslavijo in tudi pozneje se je rad znosil nad čuši. Samo z jugoslovansko kapljico je sklenil tesno prijateljstvo. Ko jo je pri Kralju cuzil, je mož modroval sam pri sebi: oj ti ljubi vinček, kako si dober! Pa tako malokdaj prideva skupaj! Samo kadar te obiščem tu pri Kralju. Druge dni pa v Pliberku sline požiram, ko se spomnim nate. Veš kaj, kar s seboj te vzamem, da mi boš med tednom sladil grenke ure mojega kislega življenja! Tako jo je mož potuhtal in zahteval od Kralja veliko steklenico vina. Za pot se mi bo prilegla, ha, ha, se je smehljaj in stiskal pristrčno flaško k sebi. Zadovoljno se je koračil za drugimi purgarji, včasih tudi malo počil, ker hoje ni bil navajen, ko se je navadno le vozil.

Pa kaj je šmenta ta dan imel službo ravno en jugoslovanski financar, ki je tega moža imel na diki.

„Kaj nosite pod pazduho, gospod?“

„He, he, nič nimam, samo montel imam!“ se je mož v zadregi lagal in stiskal flaško k sebi.

„Pokažite!“

Ven iz montelna je pomalem pokukala steklenica.

„Vidite, da imate! Kaj pa je notri?“

PODLISTEK

Rutarjov Jur.

(Konec.)

Slišal sem že večkrat, da so Pliberčanje štram tajč in ne marajo prav nič slišati o Jugoslovanih. O Jugoslaviji berejo leto, kar jim o njej slabega napiše „Koroška Domovina“. Samo eno dobro reč so zvohalo onkraj meje, namreč vince. Kadar se spomnijo na vino, takrat še celo slovensko zapojejo:

Oj vince je koj sladko,
teče nam prav gladko,
drugač ne more bit,
pojmo ga spet pit!

Jugoslavija pa gre Pliberčanom zelo na roko. Da se morejo večkrat poživiti z dobro vinsko kapljico, jim je ustanovila čisto blizu meje eno ali celo dve gostilni. In tako lezejo v nedeljah cele procesije žejnih Pliberčanov po cesti proti Havzarju in Kralju, da jih Hrust in Sonvirtovka kar po strani gledata. Oni pa mimogrede radi pojejo:

Oj vince Jugoslavije
lepo, sladko, dobro je,
zraven še tako poceni,
da tu v gostilni ni nobeni.

pa oni iz Šmihela, Pliberka, Vogrč in Kazaz. Pri pletenju vencev so z domačimi sodelovala tudi dekleta iz sosednih far.

Krasno okinčana je bila zlasti farna cerkev. Naravnost očarujoč je bil napis iz zvetlic sredi cerkve, viseč v zraku: „Jezus, naša ljubezen“. Človek bi kar stal in gledal! Vsa čast dekletom dobrolske fare, ki imajo tako fin okus!

Prostorna farna cerkev, ki lahko objame kakih tritisoch ljudi, je bila nabito polna, pa bi se še lahko enkrat napolnila s tistimi, ki niso mogli noter in so morali ostati zunaj. Bilo je tako gotovo okrog šesttisoč udeležencev. Celo dopoldne so pristopali verniki v trumah k mizi Gospodovi, ki je štela nad 1200 obhajancev; večina pa je prejela sv. obhajilo že doma.

Z mogočnim glasom je slavnostni pridigar, g. kaplan Košir, govoril množici o „evharističnemu Jezusu, vladarju naših src“. Mil. g. prošt in prelat dr. Martin Ehrlich je daroval ob polni asistenci pontifikalno sv. mašo, med katero je izbrano prepeval pevski zbor iz Žel. Kaple pod vodstvom večšega organista g. Haderlapa, kateremu je pomagal g. J. Ilgovc. Duhovnikov smo našli tri in trideset.

Ob edinstvenih so se pričele stanovske pridige v zvezi s presv. Evharistijo. Možem je govoril v farni cerkvi g. župnik Ebner, nato takoj fantom č. g. Zupan iz Obirskega, ženam na samostanskem hodniku g. msgr. Podgorc, dekletom pa v bogato in okusno okinčani cerkvi D. Marije na Gori g. dr. Zeichen, kaplan v Pliberku. Nemško pridigo je imel pri sv. Duhu ob dobri udeležbi škofov delegat, mil. g. Schader. Vse je bilo svečano razpoloženo.

Ker dež ni hotel ponehati, se je popoldne množica malo raztekla. Kljub temu pa je bila tudi pri popoldanski slovesnosti cerkev čisto polna. Ob dveh je g. dvorni kaplan A. Truppe govoril v lepih izbranih besedah o češčenju presv. Srca Jezusovega s posebnim ozirom na posvetitev družin. Pridigi je sledil blagoslov, ki ga je imel č. g. dekan Hribar ob asistenci vse navzoče duhovščine, nato pa slovesna posvetitev presv. Srca Jezusovemu. Svečan, pretresljiv trenutek je bil to, ko je duhovščina pred oltarjem, z gorečimi svečami v rokah, na glas molila posvetilno molitev, nalašč za to sestavljeno, z njo vred pa vsa ostala množica, nakar je iz več tisoč grl zaorila pesem: „Kvišku zdaj dežela vsa“, trenutek, ki bo gotovo vsem ostal v neizbrisnem spominu. Ginjen, s solzami v očeh se je končno mil. g. prošt Randl zahvalil izpred oltarja vsem, ki so kaj pripomogli k tej lepi verski slavnosti, in opominjal navzoče, naj ostanejo zvesti evharističnemu Jezusu.

Vse je obžalovalo le eno, da namreč ni bilo lepega vremena, ob katerem bi bilo gotovo še tritisoch ljudi več. Ko bi se mogla razviti procesija z Najsvetejšim in bi bila posvetitev na javnem trgu, bi bil vtis še veliko popolnejši.

„Malo vina sem vzela seboj.“

„Plačate carino!“

„Ja zakaj pa? Gor pri Kralju sem ga precej izpil, pa sem plačal samo toliko, kolikor je stal, carine pa ni bilo treba nič!“

„To je druga stvar! Tam ga lahko pijete, kolikor hočete, ali čez mejo ga brez carine ne smete vzeti. Plačajte ali pa ga pustite tu!“

„Tu da bi ga pustil, da bi ga vi pili, kaj ne? Saj ga nisem za vas kupil! Vino je moje, pa ga bom jaz pil in ne vi, saj ga imate vi tu zaradi pri Kralju in Havzarju. Mi v Pliberku ga pa nimamo tako dobrega.“

„Konec besedi! Plačajte carino ali pa ga pustite tu!“

„Ne bom plačal cola, pa tudi vam ga ne bom pustil, rajši ga tu proč vržem,“ je zakričal možakar in ves jezen robantil pred financarjem.

„Kakor vam drago, samo v steklenici ga brez carine ne boste nesli čez mejo!“ se mu je namuznil financar.

„Ga bom pa v želodcu, če ga v flaši ne smem!“ jo je pogruntal Pliberčan in sedel kraj ceste na tla. „Kar tu ga bom popil pred vašimi očmi! Pa ne mislite, da ga vam bom kaj dal koštat! Še enbart vam ne napijem, zato, ker ste tako sitni!“

„Ne bom vas prosil za njega, kar sami ga popijte, iz srca ga vam privoščin!“ se mu je

A Bogu je bila pač ljubši žrtev šesttisočglave množice, ki je prišla kljub dežju in je vstrajala v silnem nalu, kakor pa zunanji sijaj procesije.

Videlo se je, da je neki prav poseben duh prešinjal te ljudi. Sveto navdušenje in veselo razpoloženje se je bralo na vsih obrazih. Reči smemo: Prvi evharistični shod na Koroškem se je obnesel nepričakovano dobro.

Bodi tem potom izrečena iskrena hvala vsem, ki so k tej slavnosti kaj prispevali.

Ti pa, drago ljudstvo koroško, ki si ob ti priliki pokazalo, da v Tebi ne tli samo iskra, ampak plameni ogenj žive vere in goreče ljubezni do Kristusa, Tvojega Boga, Ti, ki si s tem dokazalo, da Ti je vera Tvojih pradedov še zmiraj nad vse ljuba in draga, Ti, ki si v Dobrli vasi tako krasno manifestiralo za Zveličarja svojega v presv. Evharistiji, vkleni se z vso resnobo in vsem navdušenjem evharistične misli in jo pleti dalje! V presv. Evharistiji išči svojo moč in tolažbo! Iz tega neusahljivega vira črpaj svojo нравno silo! Za ta najlepši biser svoj se vnemaj in navdušuj!

Vivant sequentes! Bog živi naslednje! Prvemu evharističnemu shodu v Podjuni naj sledi drugi v Rožu in tretji na Zili! Kajti le v evharistični ideji, narod koroški, je Tvoja rešitev!

Pripravljajni odbor.

Dejstva.

Koroška deželna vlada in nemški listi si vedno prizadevajo, da bi svet prepričali o tem, da na Koroškem ni zatiranih, ampak da so Slovenci popolnoma enakopravni Nemcem. Celo v neki francoski list se jim je posrečilo vtihotapiti podobne vesti. V resnici pa imajo Slovenci samo dolžnosti, predvsem da plačujejo davke, pravic pa ne uživajo nobenih. Da je temu res tako, navajamo izmed mnogih dva slučaja, ki sta se pred kratkim pripetila v Globasnici.

Okrajno glavarstvo je v zadnjem času zavrnilo kar troje sloven. gostiln, med drugimi tudi prejšnji „Narodni dom“, češ, da omenjene gostilne za časa Jugoslavije niso prejele koncesije za gostilno od občine. Razlog zatvoritve, ki ga navaja okrajno glavarstvo v Velikovcu, ne odgovarja resnici in so si ga gospodje pri velikovškem glavarstvu kratkomalo izmislili. Zakaj niste dali gostilne zapreti takoj po plebiscitu, zakaj še le danes, po štirih letih? Naj nam to gospodje pojasnijo! Šele po energičnem posredovanju slovenskega deželnega poslanca g. dr. Petka pri deželnemu glavarju Šumiju je točenje pijač „bis auf weiteres“ zopet dovoljeno. Tukaj imamo opraviti s sistemom, ki danes pritisne tega, jutri onega Slovenca, danes v Globasnici, jutri v Velikovcu — počasi pa sigurno — brez vsakega hrupa. Gorje nam,

nasmejal financar. Menda je že slutil, kaj bo prišlo.

Mož je sedel na trati in krepko vlekel iz flaše. Mudilo se mu je, ker njegovi tovariši so bili že daleč spredaj. Srkal ga je in srkal, da mu je kar pokalo po krofu, smejal se financarju, ta pa njemu, jaz pa sem radoveden zraven gledal, kako se bo ta špas končal.

V par minutah je možakar steklenico spraznil.

„Na, to jo imate sedaj!“ jo je molil financarju, ki se je pa koj smejal. Potem je skušal vstati, pa komaj se je s težavo vzdignil, že se je spet skoleštral nazaj, nazadnje pa je tiho obležal. Alkohol je bil pretežek.

Zdaj pa je postalo financarju malo sitno. Kam djati pijanega dedca? Ogledal se je okoli sebe in ugledal mene.

„Slišite, gospod, ali ste vi Avstrijec?“ me vrpaša.

„Da, jaz sem doma tu v Podlescah, občina Mokrije na Avstrijskem,“ mu pritrdim.

„Prosim, pridite semkaj in vzemite tega svojega državljana seboj!“

„Naj mi ne zamerijo, gospod financar, — mu odvrnem — da tega ne morem storiti, ker prvič tega moža ne poznam in ne vem, v katero gmajno on sliši, drugič, ker nisem študiral na to, kako mora pijance po šubu domov

ako bi bili brez poslancev in brez vsake zaščite!

Predsednik Izobraževalnega društva v Globasnici, g. Boštjan Smrečnik, se je zagovarjal dne 25./VII. 1924 pri sodniku d. Perkotu (Koroško Korošcem!) v Dobrli vasi radi društvenega delovanja. Ne da bi kaj zagrešil, je bil imenovan obsojen kot društveni predsednik po paragrafu 15. in 36. na 100.000 K globe oziroma 48 ur zapora in sicer pogojno. Poleg tega je sodnik nahrulil g. Smrečnika, ko je leta prošil, da bi se obravnava vršila v slovenskem jeziku: Kateri far pa vas je nahujskal, da ne smete nemško govoriti? In kaj so očitali našemu društvenemu predsedniku! Na društvenem sestanku ste čez Nemce „šimfali“, je navajal sodnik, ne da bi mogel svojo trditev tudi dokazati. Proti priči Tilki Hutterjevi pa je dejal sodnik Perko: Vi ste hujskali na sestanku in rekli, da je treba z Nemci posamič obračunati, zakaj vseh naenkrat ne zmoremo.“ In potem je pričel sodnik učiti nekako takole: „Bolj pametno bo za vas, da hodite v cerkev molit in da pustite hujskanje v društvu pri miru. Če vam tukaj ne ugaja, poite v Jugoslavijo in tam hujskajte, pot tja vam je vedno odprta.“ Vprašamo merodajno oblast, kakšna pravica pa je to? Kdaj bo prišel v Avstriji že enkrat čas, ko se bodo morali ravnati tudi koroški sodniki po postavah? Pribijemo, da smatrajo naši nemški prijatelji izobraževalno delovanje v društvi splošno za hujskanje; hujskanje, tako pravijo dalje, pa je treba v kali zatreti in zato sistematično ovirajo državne oblasti slovensko društveno delovanje (pardon! hujskanj) kljub temu, da so se po mirovni pogodbi obvezali, da ga bodo podpirali. Kje je toli hvalisana enakopravnost?

POLITIČNI PREGLED

Devetnajsto poročilo generalnega komisarja obsega dobo od 15. junija do 15. julija in obravnava težkoče našega gospodarstva in njega vpliv na državne finance. Država za junij ni potrebovala prispevkov iz posojila Društva narodov, vendar kaže primanjkljaj v juliju — 101 milijarda —, da je treba računati vedno z večjim primanjkljajem mesto s prebitkom. Sicer se je posojila nekoliko prihranilo, zato pa se je porabilo lani 758 milijard posojila preveč, da se bo šele videlo, ali so izdatki v prvem polletju 1924 enaki dohodkom. Dr. Zimmermannu ni dovolji, da je vlada uredila uradniške plače, ki obremenjujejo proračun za 62 milijonov zlatih kron, in ni čakala do seje Društva narodov. Ne dopade se mu tudi, da imajo železnice višji primanjkljaj kot 20 milijonov zlatih kron in zvišanje invalidnih rent. Z ozirom na gospodarski položaj ni računati z višjimi dohodki, zato bo morala vlada gledati, da krije primanjkljaj s štedenjem kjer je še mogoče. Posledica ban-

spravljati in tretjič, mrak je že in ponoči se menda ne sme meje prestopiti.“

Financar me je nekaj časa gledal in ni vedel, ali imam resnico ali špas, potem pa je sam zagrabil Pliberčana za noge in zavlekel onstran kamna na avstrijsko stran.

Jaz pa sem stal tam pri meji in premišljeval, kaj storiti. Čez mejo sedaj ne smem, saj sem se sam zamarnval, da je ne smem prestopiti, ker je že noč. Zraven tega mi je pa nesrečna ljubezen tega Pliberčana do vina in njegova nesreča segla globoko v srce in rekel sem sam pri sebi: Jur, ali se je dro za spustiti čez? Kaj pa, ko bi se tudi tebi tako zgodilo, da bi te za noge vleкли nazaj v Avstrijo? Saj poznaš svojo slabost, da te včasih malo alkohol pregvavta. Ali hočeš tudi ti priti v tako sramoto kakor ta Pliberčan? Kak halô bodo imeli babji jeziki v Podlescah, ko bi se kaj takega zvedelo! In koroški Slovenci, ali bi še dro mogli radi poslušati takega pijanca? Jurej, pamet nučaj!

Pa sem kar naredil kert ajh in jo mahnil nazaj po cesti, pa še zapel sem si lepo:

Vince je res sladko,
teklo bi prav gladko,
pa tako ga nočem pit,
da b' me vleкли sem po rit...

čno krize je zmanjšanje zaklada Narodne banke. Dočim so bile krite obveznosti Narodne banke 7. januarja s 57, 23. marca s 51 odstotki, je znašalo kritje 15. julija samo 38 odstotkov več. Tako izgublja denar na veljavi. Prevelika je tudi razlika obresti med vlogami in posojili; poljделец in obrtnik si ne moreta najeti posojila, ker ne moreta plačati tako visoke obresti, obrt in gospodarstvo tako visokih obresti ne preneseta. Iz istega vzroka je nastala tudi industrijska kriza. Poleg tega tlačijo industrijo razni davki in socialna zakonodaja, ki izdelke podražuje. Temu poročilo se pripisuje velika važnost, ker bo služilo za osnovo delegatom Društva narodov, ki pridejo te dni na Dunaj, da ugotovijo naš gospodarski položaj in napravijo poročilo Društvu narodov, ki bo na podlagi tega poročila sklepalo o normalnem proračunu, ki je bil predložen že zadnjemu zasedanju Društva narodov.

Avstrija. Dne 25. t. m. se je sešel zopet carinski odbor, ki nadaljuje razprave o carinskih tarifih. — Na Dunaju delajo gotovi gospodarski krogi na zopeten padec krone. Narodna banka dobiva vedno večje zahteve po gotovini, ker nakupujejo in kopičijo trgovci velikanske množine blaga, katerega mislijo po padcu krone drago prodati in se na lahek način znebiti kronskih dolgov ter tako zopet obogatiti na račun konzumentov. Upajmo, da se bo vladi posrečilo, odvrniti to nesrečo. — Pretekli ponedeljek so prišli na Dunaj delegati Društva narodov ter so začeli takoj z delom. K tej priliki je podal dr. Kienböck novinarjem obširno poročilo o državnih financah. V finančnih krogih se govori, da se bodo bavili delegati Društva narodov tudi z vprašanjem mednarodnega avstrijskega posojila industriji, ki bi ga dali ameriški finančniki. V Ameriki prihranijo letno milijardo dolarjev ter ne vedo kam z denarjem. V tem slučaju bi se celo posojilo Društva narodov porabilo v prvotne namene. — Velike banke v naši državi so predvsem uničili preštevilni bančni uradniki. Sedaj so začele banke z „Abbauom“. Anglobanka odpusti s septembrom 186 uradnikov, druge velike banke pa bodo sledile. Socijalisti bodo zagnali seveda velik hrup, četudi odpuščajo uradnike v svojih podjetjih sami. — Med našo in madžarsko razmejitveno komisijo so se te dni podpisali zapisniki, da je meja med Avstrijo in Madžarsko določena in da so postavljeni obmejni kamni.

Jugoslavija. Po šestmesečnih pogajanjih z Italijo je bila podpisana sedaj trgovska pogodba. — Vlada je izdelala zakon o korupciji, ki ga je ministrski svet odobril. Pred sodišče pridejo tudi ministri, ako so se od leta 1918 pregrešili proti temu zakonu. Sličen zakon bi bil potreben tudi pri nas. Nikar ne smete misliti, da pri nas korupcija ni razširjena, samo širši sloji o tem premalo izvedo. Posebno zadnji čas smo slišali lepe stvari o tovarnah v Wöllersdorfu. — Ta teden se sestanejo v Ljubljani zunanji ministri male antante, ki se bodo pogovarjali o kontroli razorožitve Bolgarske, Madžarske in Avstrije. Mala antanta bo zahtevala svojega zastopnika. Kot druga važna točka razprave na sestanku bo priznanje Rusije. — Za velikega župana za ljubljansko oblast je bil imenovan g. Sporn in za mariborsko dr. Ploj. — Da so se gospodarske razmere v Jugoslaviji že precej ustalile, nam priča že to, da dobiva vlada mnogo ponudb za posojilo. Bleerova skupina hoče izplačati daljne svote od pred letom danega posojila. Posojilo so ponudile tudi neka angleška družba in druge. Inozemstvo zaupa.

Zvezna pogodba med Jugoslavijo in Francijo se bliža zaključitvi. Obe državi si bodeta zajamčili nedotakljivost mirovnih pogodb na Balkanu in v srednji Evropi. Začetkom septembra odpotuje zunanji minister dr. Marinkovič v Pariz, kjer se bo vršil podpis zvezne pogodbe, nakar poseti kralj Aleksander Pariz, kjer bo oficijelno posetil predsednika francoske republike Dumerguea.

Nemčija. Na prvi seji rajchstaga bi imela biti prečitana izjava vlade, kar pa je komunist Katz preprečil. Zato je bil izključen iz 20 sej, ali ker skupščinske dvorane ni hotel zapustiti, se je seja preložila na prihodnji dan, na kateri so poročali ministri o londonski konferenci. Komunisti so odločno proti londonskemu paktu,

četudi dobivajo iz Porurja migljaje, naj ne zadržujejo sprejetje pakta. Medtem so zborovali tudi nacionalisti, ki so zavzeli odklonilno stališče. Tako vlada nima potrebne dvetretjinske večine. Sprejetje potrebnih zakonov je mogoče, ako bi se nacionalisti glasovanja vzdržali, drugače pa primanjkuje vladi 46 glasov. Razpust državnega zbora je z ozirom na položaj skoro gotov, vendar do ljudskega glasovanja ne pride, ker ima vlada v rokah še druga sredstva. Pruska vlada je pakt odobrila. — Ameriški prezident je izjavil, da je londonska konferenca največja pridobitev po premirju in da se bo denar za posojilo lahko dobil. Sedaj bo šele nastopil pravi mir.

Bolgarska. Zadnji čas so vpadli komiti na grško ozemlje, a Grki so jih pregnali. Vsled vedno množecih se vpadov in poostitve medsebojnega razmerja sta se Grška in Bolgarska zedinili, da bo nadzirala mejo mešana vojaška komisija, kateri bo podrejen močan obmejni oddelek, da se preprečijo novi zapletljaji. — Bolgarska sama stoji pred važnimi dogodki. V opoziciji proti vladi g. Cankova so se združili demokratski levičarji, radikalni levičarji, zemljoradniki ter socijalisti z Malinovim na čelu. Opozicija sredstva proti Cankovu ne bo izbirala. Da ostane Cankov gospodar položaja, je odredil mobilizacijo poslednjih rezerv dobrovoljcev. Dobrovoljci so vsi dobro obroženi in založeni z municijo ter se nahajajo v notranjosti države. Ojačene so obmejne straže. V Radomir se neprestano prevaža hrana in razno gradivo, trdnjave se popravljajo, orožje se razdeljuje med pristaše Cankova, mobiliziranih je tudi več tisoč ruskih beguncev. — Z ozirom na položaj je prišlo do sporazuma tudi z makedonskim komitejem, katerim so se ugodile nekatere zahteve, da so se odrekli svojemu proglasu. — Na jugoslovanskega vojnega atašeja je bil ponovno izvršen atentat. Napad se ni posrečil. Jugoslovanska vlada bo poslala bolgarski ostro noto.

Rusija. Pomanjkanje kruha se že pojavlja. Z oktobrom se vpeljejo zopet karte odnosno se bo množina kruha za osebo na dan določila. V Saratovu je prišlo ob priliki demonstracije brezposelnih do pobojev, ki so zahtevali 5 mrtvih in 20 ranjenih. Demonstranti so nosili table s pozivom na vlado, naj razdeli živila, naj jim da kruha.

Krvavi poboji med angleškimi in egiptskimi vojniki. Bataljon egiptskih vojakov, ki je bil pri Athari zaposlen z železniškimi deli, je napadel oddelek angleške konjenice. Ta je rabila orožje in je bilo deset egiptskih vojakov ubitih, devet pa ranjenih. Incident je izval med egiptskimi nacionalisti veliko razburjenost, zlasti med mladino. Že pa poročajo Angleški listi o novem incidentu. Egipski gojenci vojaške šole v Kartumu so priredili na svojo roko po mestu obhod s puškami. Njim je sledila velika množica, ki je glasno demonstrirala proti Angliji. Policija je demonstrante razgnala. Ker so se egiptski gojenci branili odložiti orožje, jih je obkolila angleška stotnija, ki je vse razorožila in aretirala. Tudi v Port Sudanu je uprizorilo moštvo egiptskega železniškega bataljona demonstracije proti Angliji. Takoj je bila proti njim poslana angleška vojska. Angleški časopisi pišejo, da je vsled hujskarij egiptskih agitatorjev položaj v Sudanu zelo napet. V merodajnih krogih vlada prepričanje, da bodo ti dogodki zelo otežkočili sporazum med Anglijo in egiptsko vlado. Angleška vlada se smatra odgovorno za red in mir v Egiptu, zato je zahtevala ozir. dovolila egiptski vladi, da mora odpustiti vse nezanesljive vojake domorodce. Pomnožila je tudi vojaške edinice in proglasila čez Sudan obsedno stanje.

DOMAČE NOVICE

Kraljevi jugoslovanski konzulat v Celovcu nas je obvestil, da naprej za potovanje v Jugoslavijo ni več potrebno dovoljenje ministrstva v Beogradu, temveč se dobi vizum takoj na podlagi pri konzulatu izpolnjene tiskovine. Urađuje se ob delavnikih od 9. do točno 11. ure.

Pliberk. Na Glavnem trgu št. 7 poleg Narodnega doma je odprl **Šelander Janez trgovino z usnjem** in se cenjenemu občinstvu priporoča.

Kupuje tudi kože ali jih zamenja za usnje. Postrežba solidna!

113

Suha. Živimo tukaj bolj sami zase in se tudi ne pritožujemo čez hudo, še manj pa čez dobro. Povedati pa moramo bralcem „Koroškega Slovence“, da smo še med živimi in da se ne vdamo kljub velikemu nasilstvu in smrtnim grožnjam od strani naših mlečnozobnih fantalinov, katerih geslo je, pretepsti vsakega zavednega Slovence, bodisi v gostilni, na cesti ali kjer se pač nudi prilika, da morejo pokazati svojo visoko kulturo. Opozarjamo junake iz Podvasi, da nehajo z grožnjami, pretnjami in obsipavanjem z ostudnimi priimki, opozarjamo pa tudi naše orožništvo, da skrbi za red in mir. Ako pa smo res kaj zagrešili, naj se nas pozove pred sodnika, da se tam pogovorimo. Kot enakopravni (!) državljani nismo voljni prenašati tako početje še dalje.

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Evharistični kongres je imel veliko privlačno silo. Udeležba iz naše župnije je bila zelo obilna; skoro ni bilo liše, iz katere bi se kongresa nihče ne udeležil. — Letošnji žitni pridelek ne moremo hvaliti. Krivo je temu predvsem deževje: krompir gnije že v zemlji, ovsa ni mogoče spraviti, otava je sicer dosti mokra in za košnjo zelo pripravna ali segniti bo morala, ako ne nastopi lepše vreme. Čebelnice pa že okrog 30 let niso bile tako slabe kakor letos. Na drugi strani pa je letos v naši župniji zelo rodovitno leto; zaznamovati imamo namreč doslej že toliko krstov, kot poprečno druga cela leta. Tako upamo, da nam polagoma ne bo več tako primanjkovalo delovnih moči in da enkrat preстане to neprestano tarnanje, da ni delavcev.

Večna vas. (Novi zvonovi.) V nedeljo 10. avgusta je obhajala naša vas slavnost, kakoršne ne pomnijo najstarejši ljudje. Čg. dekan Hribar iz Pliberka je ob asistenci domačih dveh duhovnikov ter g. župnika Pšeničnika iz Globasnice blagoslovil dva nova zvona. Ljudi je bilo kljub slabemu vremenu mnogo. Pridigal je čg. kaplan Košir. Zelo ljub in mičen je bil sprevod belo oblečenih družic, tudi deklamaciji Polonice in Tilke Prutejeve sta nam ugajali, poleg tega krepko in naravno petje domačih pevcev. Ker so zvonovi dospeli šele v soboto zvečer, vse priprave niso mogle biti pravočasno izvršene, da smo mogli slišati mile glasove naših zvonov šele v ponedeljek. Ta dan sta bila veselje in radost na vrhuncu, ker smo po preteku sedmih let zopet slišali vse tri zvone iz prijaznega vaškega zvonika. Zvona tehtata 1050 in 600 kil in bosta stala okrog 100 milijonov, kar je za našo malo vas, ki šteje samo nekaj čez 20 števil, več nego preveč. Zato smo pobirali za nje po celi fari in še izven nje. Vsem, ki so pomagali, da ima naša vas zopet tako glasne božje in človeške klicarje, naj plača Bog!

Tinje. Pri nas smo pokopali 77 let starega Pobehanovega očeta in 4 dni nato Stropcevega očeta, ki zasluži v verskem in narodnem oziru posnemovalcev. V nedeljo 17./VIII. smo nesli k večnemu počitku rajno Lušinovo mater. Fara je izgubila tri izmed najstarejših faranov. Vsem naj bo zemlja lahka! — Z letino pri nas nismo posebno zadovoljni, je sicer še nekoliko boljše kot drugod, ker je po naših poljih le pesek in mokrota manj škoduje. Krme bo dovolj, žita le malo. Kmetje so si v skrbeh za svoj krompir, da ne bi vsled vednega dežovanja popolnoma segnili z zemlji. Ajda zaenkrat ne obe-ta mnogo. — Radi požiganja biglarjevih posestev l. 1920 in 1921 se vrši sodnijska preiskava in mi bomo o tej velezanimivi stvari v listu še podrobneje poročali.

DRUŠTVENI VESTNIK

Št. Janž. Izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico priredi v nedeljo dne 7. septembra ob pol 3. uri popoldne pri Tišlerju v Št. Janžu društveni sestanek, na katerega so vabljeni vsi člani in nečlani. Govornika pošlje kršč. soc. zveza.

Pliberk. Naturalno zavarovalno društvo proti požaru vabi vse svoje člane, da se gotovo udeležijo občnega zbora, ki bo v nedeljo, dne 31. avgusta v prostorih gostilne g. Breznika v Pliberku. Načelnik.

GOSPODARSKI VESTNIK

Pokladanje korenstva molzni živini.

Med raznimi krmili, ki jih v zimskem času pokladamo molzni živini, zavzema važno mesto korenstvo, h kateremu spadata v naših krajih zlasti pesa in repa. Korenstvo se odlikuje s svojo sočnostjo lahko prebavnostjo in okusnostjo. Zato ga živina strastno rada uživa. Izmed redilnih snovi je v korenstvu zastopani predvsem sladkor, ki ga najbolj upoštevamo. Za molzno živino ima korenstvo to posebno prednost, da vpliva kaj ugodno na mlečnost. Kar je sočna paša in sočna zelena krma v poletnem času, to je sočno korenstvo za molzno goved v zimskem času, takoj se pozna ta klaja na mleku.

Med korenstvom zavzema prvo mesto pesa (živinska pesa, krmska pesa), ki se zaradi tega po mlekarskih krajih tudi povsod prideluje in poklada. Pesa se odlikuje po svojem sladkorju in po svojem ugodnem vplivu na okusnost mleka. Po naših krajih pridelujemo posebno veliko strniščne repe, ker imamo za to najugodnejšo priliko. Repa je za pokladanje manj vredna kakor pesa, vendar je v naših razmerah važna za krmljenje. Dočim pokladamo peso molznim kravam po 10 do 20 in tudi do 30 kg na dan, pokladamo repe samo po 6 do 12 kilogramov na dan. Repa lahko greni in ima tudi bolj oster duh, kar se rado podeli tudi mleku. Zato je tudi za molzno goved manj vredna, dasi je sicer zelo zdrava klaja.

Za pokladanje moramo korenstvo zrezati v koščke. To delamo s posebnimi stroji (pesoreznica, reporeznica), ki zrežejo repo tako na drobno, da se da prav uspešno mešati z drobnorezanico. Novejši stroji režejo korenstvo tudi v drobne svalčice. Korenstvo pokladamo molznim živalim ali samo zase ali pa pomešano z rezanico. Slednje se priporoča posebno v tem slučaju, če hočemo napraviti rezanico bolj okusno, recimo, da je bilo seno ali slama slabo spravljena ali da je sicer trpela na svoji dobroti. Če pokladamo korenstvo samo zase, potem je prav, da pokladamo najprej suho krmo in korenstvo po napajanju. Nazadnje se da še ostali del suhe krme.

Korenstvo je treba za krave pred pokladanjem oprati, da ga na ta način očistimo od blata, prsti, in druge nesnage. Nagnita mesta je treba izrezati. S pokladanjem korenstva naj se začne po malem, da se želodec polagoma privadi na večje količine. Ravno tako naj se pa tudi polagoma preneha, ko zmanjka tega krmila.

Zmanjšanje izvoza v juniju. Uvoz je znašal v aprilu 182,2, v maju 183,6, v juniju 179,3, od januarja do junija 1045,7 milijonov zlatih kron; izvoz v aprilu 101,5, v maju 108,6, v juniju 85,5, od januarja do junija 528,9 milijonov zlatih kron. Uvoz je presegal izvoz v aprilu za 80,7, v maju za 75, v juniju za 93,8, od januarja do junija za 526,8 milijonov zlatih kron. Izvoz je padel v juniju tedaj za 20 odst. in za toliko zvišal pasivo trg. bilance.

Živinski sejem v Železni Kapli. Na živinski sejem dne 16. avgusta se je prignalo 40 volov, 18 krav, 24 juncev, 2 junici, 4 bike, 40 ovc, 5 koz in okoli 14 konjev. Cena za kg žive teže je znašala pri volih 11.000—13.500 K, pri ovcah 8000—10.000 K, konji 4—10 milijonov kron. — Kupčija z ovcami je bila dobra in so se lahko prodale; za vole je bilo malo popraševanja in se je večina spet morala odgnati na planine. Opažalo se je, da najdejo voli za klanje (pitani) več odjemalcev kot oni za vprego in rijoter se bo treba na to ozirati. Manjkalo je dobrih molznih krav. Sejm je bil s trgovske strani izredno slabo obiskan, naši živinorejci upajo na boljši promet v jeseni. — Vsako nedeljo se prodaja na trgu žito po sledečih cenah: pšenica 3500 do 3600 K, rž 3100—3300, ječmen 340—3500, oves 2900 K za kg, to je 1000—2000 K dražje kot v Velikovecu. Kumare najdejo dosti odjemalcev ter stane komad 800—1000 K. Prodajajo večinoma kmetje iz Podjune.

Dunajska blagovna borza. Žito: pšenica 4—4100, rž 3650—3750, ječmen 4100—4800, ješpren 6300—8400, oves 3250—3350, proso

2250—2650, fižol 6100—6300, grah 3300—4300, leča 5—5500 K za kg. Mlevski izdelki: pšenični zdrob 7100—7200, koruzni zdrob 4200—4300, pšenična moka „0“ 7—7100, moka za kuho 5900—6100, krušna moka 4900—5100, moka za krmo 3600—3800, ržena moka 5500—5600, pšenični otrobi 2150—2250, rženi otrobi 2100 do 2200 K za kg. Krma: sladko seno 100—110.000, polsladko 90.000, mešana slama 52.500—57.500, povezana 90—100.000 K za metercent. Krma na trgu: sladko seno 70—120.000, kisló seno 60—65.000, detelja 90—115.000, slama 70.000 do 120.000 K za metercent.

Borza. Zurich. Dunaj 0,007525, New York 534, Budimpešta 0,0070, Pariz 28,85, London 23,98, Milan 23,61, Praga 16,025.

ŽENSKI VESTNIK

Kako je z ženskim svetom na Ruskem?

Ženske imajo sedaj na Ruskem vso pravico posegati v politiko in v državno upravo. Žene so delegatke sovjetov, sodnice itd. Ali kljub temu je življenje ruske žene žalostno, a žalostno še posebno onih žensk, ki opravljajo svobodno delo.

Težki odnošaji v prehrani ruskih mest, visoki vsakdanji izdatki za življenjske potrebščine, kakor: obleko, obutev, zdravila itd., potiskajo rusko žensko od dne do dne v težjo situacijo. Neprestano dvigajoče se cene redno presegajo zaslužek; da bi si katera kaj prištedila, še misliti ni, ker sovjetski rubelj neprestano pada. Davki so neznosni, pokojnine sploh ne poznajo, a takozvane socialne pomoči od sovjetov je redko katera deležna; zlasti pa še take, ki so nesposobne za delo, ne dobe nikdar nobene podpore. Vdove po moških, kateri so padli na bojišču, so še posebno pomilovanja vredne; vdove profesorjev, zdravnikov in odvetnikov izmed vseh največ trpe. Koliko je vdov, ki nimajo trske, da bi zanetile ogenj, trpe pomanjkanje in glad in se zagrinjajo v zadnje cape in čunje, ki jih še imajo iz predvojnih let. Za te reve ni „socialne“ podpore, kajti sovjetska država je siromašna in varčna za vse, kar se ne tiče rdeče armade ali pa boljševiške propagande.

Dolžnost dela ne pomeni vsekdar možnosti, dobiti delo. Delovne borze imajo vsak dan v imeniku na tisoče žensk, ki so brez zaslužka in kruha. Med nezaposlenimi je največ inteligence, namreč 37 odstotkov vsega števila oseb, katere niso nikier nameščene.

V današnjih dneh je okoli 25 tisoč učiteljic brez službe in zaslužka. Po postavi so dolžne delati, poiskati si dela, ali kam naj se vrinejo, ko jih na delo vsepovsod toliko čaka. Kako naj bo taka revica sposobna za kmetiško domače ali poljsko delo po pet-, petnajst-, dvajset- ali celo petindvajsetletnem poučevanju?

Pošiljajo se prošnje za pomoč na razne evropske države, katere hočejo s pomožnimi organizacijami lajšati in olajšati bedo ruskega prebivalstva. Le žal, da te pošiljatve ne pridejo vedno bednim v korist, temveč boljševikom, ki jih prodajo za tujo valuto, ki jo rabijo za komunistično propagando v inozemstvu, kakor so pred letom prodali velike množine za gladujoče poslanega žita.

Leta 1921 in 1922 je poginilo vsled lakote 5 milijonov ljudi in osirotelo stotisoče otrok. Letošnja poročila pa pravijo, da je v 22 gubernijah suša uničila vso žetev in da grozi glad 11 milijonom prebivalcev. Nečuveno so se razpasle poljske miši, ki so uničile še zadnje ostanke suše. Glad bo tako strašen kot leta 1921—1922, ker so vse zaloge izčrpane. Sovjetska vlada je namreč žito izvažala, ker je za komunistično propagando potrebovala dobro valuto. Kaj pa je boljševikom do tega, če pogine še nekaj milijonov Rusov? Draginja je vsak dan večja, na trgu se dobi samo še meso, ker kmetje prodajajo živino. V Saratovu stane ena krava samo 20 rubljev.

Tudi mi koroški Slovenci bi mogli nekoliko olajšati bedo naših slovanskih bratov, ako bi bile naše gospodarske razmere nekoliko bolj ugodne. Davčni vijak uničuje naše lepe domačije in naše gospodarstvo, da bomo morali polagoma tudi mi iti beračit in trkat na vrata usmiljenih src.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Italijanski komunisti in socialisti so se združili. — Orožniki dobijo nove črne obleke, ker so pošle zaloge iz vojne dobe. — Letošnja majska zbirka za Schulverein je dala 620 milijonov kron. — V zadnjih bojih v Maroku so zgubili Španci 1800 mož. — Monopolni in carinski dohodki so znašali v juliju 328 milijard kron. Na obrestih za mednarodno posojilo plačujemo iz teh dohodkov mesečno 85 milijard, so obresti tedaj popolnoma krite. — V španskem Maroku je izbruhnila zopet vstaja. — V Salzburgu je zboroval te dni kongres gluhonemih Avstrije. — Bivši turški sultan Medžid je z večjimi oddelki vpadel v Transjordanijo. Čete kralja Husseina so s pomočjo angleškega topništva in aeroplanov Medžida potolkle in vrgle nazaj. Izguba transjordske vojske znaša 600 mož. — Sto vstašev je napadlo vlak na progi Veracruz—Mehiko in ubilo 20 potnikov. — Španci so odbili težke napade Marokancev na Amesan in Udlan. Sovražnik ima težke izgube. — Med Rumuni in Madžari je prišlo te dni v občini Toglica vsled agrarne reforme do prave bitke s kosami in sekirami: 3 mrtvi, več ranjenih. Tudi v Sarajevu so se Srbi in muslimani pretepali iz istega vzroka. — Lanskega leta je avstrijska tobačna uprava nakupila in uvozila tobaka za 892 milijard. — Milijon kilogramov umetnega ledu na dan porabijo na Dunaju. Za izdelek tega ledu rabijo dnevno 9 milijonov litrov studenčnice.

Matteotijevo truplo so našli v soboto dne 16. t. m. 25 km od Rima. Najprej se je našel njegov jopič in po jopiču se je sklepalo, da truplo tudi ne bo daleč stran. Truplo je bilo zakopano samo 30 cm pod zemljo, da so mogle kosti ven in manjka že ena roka. Bilo je golo in zelo razmesarjeno in že močno strohnelo, da je samo okostje več. V jami poleg se je našla sekira in pila, s katerim je bil umorjen. Da je truplo Matteotija, so spoznali na zlatem sekalcu (zobu) in poročnem prstanu. Ljudstvo se nad zverinskim činom fašistov grozno zgraža in daje duška svoji ogorčenosti. Te dni je prišlo v Rimu in drugih mestih do spopadov s fašisti, ki so po svojem starem načinu pretepali in streljali nefašiste. V Neapolju je bilo več mrtvih.

Za tiskovni sklad so darovali:

Kržišnik Janez, Beljak, 4000; Ogris Mara, Žerjav, 7000; neimenovan iz Štebna 10.000; Jamer Blaž, Globasnica, 4000; Trabesinger Dionis, Loga vas, 10.000; Stangl Anton, Borovlje, 7000 K. Darovalcem srčna hvala.

Prodajam posestvo

sestoječo iz hiše in gospodarskih poslopij, 9 oralov njiv, 13 oralov travnikov, 14 oralov gozda in 6 oralov loga ob Dravi. Vodovod v hlevu in kuhinji, velik sadni vrt, rediti se more doma 11 glav živine in konj. Cena 250 milijonov kron. Več pove: **Rascher Josip, pd. Tonč v Goricah, pošta Grabštanj.** 112

Rabirajte in sušite jedilne gobe,

kakor jurčke (Herrenpilze), lisičke (Eierschwämme) in žemlje (Semmelpilze)! Vsako množino lepih, suhih gob kupi in plača po najvišji ceni **F. MORY, Šmihel pri Pliberku 24** Zamenjava prediva za različne prtenine in prodaju Kandiseta in saharina na debelo in drobno. 113

POZOR!

Naznanjava tem potom cenj. občinstvu celega Roža, da sva otvorila v Borovljah v hiši številka 72

kamnoseško delavnico.

Prevzemava vsa v to stroko spadajoča dela, nove nagrobne spomenike kakor tudi popravljanja istih itd. Prosiva cenj. prebivalce, da si ogledajo najno delavnico in skladišče ter se tako prepričajo o dobrem delu in nizkih cenah.

Postrežba točna! Cene najnižje!

Z odličnim spoštovanjem 111

Nuschei in Čekon

Waschnig zraven trgovine Kometter, Borovlje 72.